

Miljödepartementet

Remissammanställning av Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2018/841 (LULUCF) och förordning (EU) 2018/1999

Remissen av förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2018/841 och förordning (EU) 2018/1999 skickades i juli 2021 till 101 remissinstanser. Förslaget är en del av lagstiftningspaketet Fit for 55, som ska verka för att nå EU:s skärpta klimatmål till 2030. Kommissionens förslag syftar till att stärka LULUCF-sektorns bidrag till den ökade övergripande klimatambitionen.

Totalt har 57 remissvar inkommit. Utöver remissen har 4 instanser kommit med yttranden.

Bland remissvaren återfinns 16 centrala myndigheter, 5 lärosäten och forskningsinstitut, 19 länsstyrelser, 8 kommuner, 6 bransch- och näringslivsorganisationer samt 3 intresseorganisationer, nätverk och samfund. Bland de som har svarat utöver remissen återfinns 2 enskilda företag, 1 intresseorganisation samt 1 privatperson.

Övergripande om remissammanställningen

Denna remissammanställning behandlar Europakommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2018/841 (LULUCF) och förordning (EU) 2018/1999.

I sammanställningen finns en övergripande sammanfattning av förslaget och dess innehåll skrivet enligt Regeringskansliets faktapromemoria 2020/21:FPM138.

Remissinstanserna är uppdelade efter sin inställning till förslaget. I de fall där en remissinstans överlag sagt sig vara positiv utan att kommentera förslaget i övrigt, eller endast lämnat positiva synpunkter, är bedömningen att instansen tillstyrker förslaget i sin helhet.

Har en remissinstans överlag sagt sig vara positiv till förslaget men lämnat övergripande, kritiska eller ifrågasättande synpunkter eller reservationer är den samlade bedömningen att remissinstansen är positiv till förslaget, och synpunkterna har lyfts fram under rubriken ”*Remissinstansernas samlade synpunkter*”.

De remissinstanser som inte uttryckt sig vare sig positivt eller negativt om förslaget har bedömts som instans som endast lämnat synpunkter. Har remissinstansen i fråga uttryckligen sagt att de inte vill kommentera förslaget läggs den till rubriken ”*Remissinstanser som inte har några synpunkter eller avstår att svara*”.

Har en remissinstans uttryckligen sagt att de avstyrker förslaget, eller överlag sagt sig vara negativ till förslaget men samtidigt lämnat synpunkter eller reservationer är den samlade bedömningen att remissinstansen avstyrker förslaget, och synpunkterna har lyfts fram under rubriken ”*Remissinstansernas samlade synpunkter*”.

Övergripande om förslaget

Förslaget om ändring av LULUCF-förordningen (EU) 2018/841 och förordning (EU) 2018/1999 är en del av paketet "Fit for 55". Förslaget syftar till att stärka LULUCF-sektorns bidrag till den ökade övergripande klimatambitionen genom att för perioden 2026–2030 införa bindande krav om ökad sänka på medlemsstatsnivå för att sammantaget uppnå en kolsänka om 310 miljoner ton till 2030. Efter 2030 föreslås en kombinerad marksektor (LULUCF och jordbruk) skapas med målet att uppnå sektoriell klimatneutralitet på EU-nivå från 2035.

1.1.1 Förslagets innehåll

Den första åtagandeperioden, 2021–2025, fortsätter med i stort sett oförändrade bokföringsregler. Enligt de senaste scenarierna bedöms Sverige kunna klara åtagandet om bibehållen sänka för 2021–2025, men osäkerheten är betydande. Bokföring av brukad skogsmark fortsätter för denna period med referensnivå och tillhörande takbelopp (utom för död ved och långlivade träprodukter) vilket begränsar Sveriges möjligheter att skapa ett större överskott av krediter under perioden 2021–2025. De eventuella överskotten efter bokföring kommer inte gå att ta med sig från första till andra åtagandeperioden (2026–2030) enligt det nya förordningsförslaget. Krediterna i åtagandeperioden 2026–2030 ska kunna användas för att kompensera länder som till följd av att de drabbats av naturliga störningar inte kunnat nå sitt LULUCF-mål för 2030. Detta under förutsättning att EU som helhet når målet om 310 miljoner ton upptag 2030.

Den andra bokföringsperioden 2026–2030 innebär omfattande förändringar av bokföringsregler och en skärpning av målet. För denna period går alla medlemsstater över till en bokföring likt rapporteringen av utsläpp och upptag till Klimatkonventionen. Denna övergång kommer resultera i en mer transparent bokföring. Den kommer också att vara mer i linje med bokföringen i ESR.

Kommissionen föreslår ett absolut mål om att EU:s gemensamma sänka inom LULUCF år 2030 ska vara 310 miljoner ton koldioxidekvivalenter. Denna ökning av sänkan har fördelats på medlemsländerna i absoluta tal. Enligt fördelningen ska Sverige ha en sänka på 47,3 miljoner ton koldioxidekvivalenter 2030.

För perioden 2031–2035 har kommissionen föreslagit att LULUCF-sektorn och jordbrukssektorn hanteras inom en EU-gemensam utvidgad marksektor. Målet är att EU år 2035 inte ska ha några nettoutsläpp inom denna utvidgade marksektor. Därefter ska sektorn generera ett nettoupptag.

De viktigaste förändringarna i den föreslagna LULUCF-förordningen, ur ett svenskt perspektiv, är följande artiklar:

Artikel 2 Tillämpningsområde

Under perioden 2026–2030 kommer två ytterligare kategorier inkluderas i rapporteringskraven, atmospheric deposition¹ och nitrogen leaching and runoff².

För 2031 och framåt föreslås en utvidgning av LULUCF-sektorn till att även omfatta växthusgaser från jordbruket, som kallas en utvidgad marksektor. För närvarande tillhör dessa jordbruksutsläpp ESR-sektorn.

Artikel 4 Åtaganden och mål

Åtagandet under de nuvarande reglerna är att varje enskild medlemsstats nettoupptag inte ska minska. I de fall en medlemsstat redovisar nettoutsläpp ska nettoutsläppet inte öka. Förändringar i nettoupptag och nettoutsläpp ska bokföras med de regler för respektive marktyp som specificeras i förordningen. Detta åtagande föreslås begränsas till att endast gälla för den första perioden av tillämpningen av den ändrade förordningen, det vill säga från 2021 till 2025.

Under perioden 2026–2030 föreslås ett mål om ett ökat nettoupptag att införas. Medlemsstaternas samlade mål för nettoupptaget föreslås uppgå till 310 miljoner ton koldioxidekvivalenter för år 2030, baserat på växthusgasinventeringen från åren 2016, 2017 och 2018. Enligt EU:s klimatlag kan endast 225 miljoner ton upptag tillgodoräknas för att nå Unionens gemensamma mål om minskade nettoutsläpp med minst 55 procent till 2030. Den ytterligare ökningen av kolsänkan kan därmed enbart bidra till att överträffa 2030-målet. Unionens mål om 310 miljoner ton koldioxidekvivalenter föreslås fördelas mellan medlemsstaterna.

¹ Inväntar svensk översättning.

² Inväntar svensk översättning.

År 2025 kommer kommissionen, baserat på resultaten av en omfattande granskning av växthusgasinventeringen, att anta en genomförandeakt som fastställer de årliga målen för varje medlemsstat för åren 2026–2029. Nivåerna baseras på verifierade utsläpp och upptag från år 2021, 2022 och 2023 för varje medlemsstat. Den senast granskade rapporteringen kommer därför att ligga till grund för den årliga målbanan 2026–2029 för att uppnå de nationella målen för 2030. 2030-målet kommer att vara utgångspunkten för bildandet av en utvidgad marksektor mellan 2031 och 2050 och möjliggöra övervakning av framsteg fram till 2050.

Från 2031 och framåt kommer LULUCF-sektorn att inkludera växthusgasutsläpp från jordbrukssektorn med målsättning att uppnå klimatneutralitet i denna utvidgade marksektor inom EU senast 2035. Medlemsstaterna blir skyldiga att bidra till att nå det kollektiva målet och ska presentera hur de avser att göra detta i sina uppdaterade integrerade nationella energi- och klimatplaner senast i juni 2024. Med stöd av de redovisade planerna kommer kommissionen år 2025 att föreslå enskilda medlemsstaters mål och EU-omfattande åtgärder för perioden efter 2030. De enskilda målen för medlemsstaterna efter 2030 kommer att bli föremål för en konsekvensanalys och ett nytt lagförslag.

Från 2036 och framåt kommer den utvidgade marksektorn att behöva generera ytterligare koldioxidupptag för att balansera kvarvarande utsläpp i andra sektorer.

Artikel 9 Carbon Storage Products³

I artikeln föreslår kommissionen att byta ut ”Harvested Wood Products” (HWP) mot ”Carbon Storage Products”. Detta innebär en utökning av de kolbindande produkter som idag får tillgodoräknas. Förslaget kommer att resultera i fler nya produkter och produktmaterial (byggmaterial och fibrer/polymerer) som kan räknas som kolinlagrade.

Artikel 12 Allmänna flexibiliteter

Enligt förslaget till ändring i förordningen kommer medlemsstaterna inte längre att kunna spara överskott vid slutet av perioden 2021–2025. Ändringsförslaget ska säkerställa att en andel av medlemsstaternas överskott tas bort i slutet av perioden 2021–2025. En flexibilitetsmekanism för

³ Inväntar svensk översättning.

naturliga störningar införs under den andra perioden 2026 till 2030 (se artikel 13b). Dessutom kommer medlemsstaterna att vara skyldiga att rapportera om användningen av intäkterna från handel med överskott. Medlemsstaterna förväntas återinvestera dessa intäkter i klimatprojekt.

Artikel 13 Flexibel hantering av skogsmark

Tillämpningsområdet för nuvarande artikel 13 kommer att begränsas till perioden 2021–2025. Kommissionen bedömer att nästan alla skogsrika medlemsstater sannolikt kommer att uppfylla sina åtaganden för perioden 2021 till 2025 enligt LULUCF-förordningen utan att behöva använda sin flexibilitet. Det är därför troligt att en betydande del av den tillgängliga flexibiliteten blir outnyttjad.

Artikel 13b

En ny mekanism introduceras för att hantera risken att medlemsländer inte når sina mål till följd av naturliga störningar. Från 2026 ersätter den nya mekanismen Artikel 10 (naturliga störningar) och Artikel 13 (flexibel hantering av skogsmark). Till skillnad från tidigare mekanismer omfattar den nya mekanismen även andra LULUCF-kategorier än skog.

Flexibilitetsmekanismen uppgår till maximalt 178 miljoner ton koldioxid för perioden 2026–2030 och ska etableras i unionsregistret. Den kan användas 2032 när det står klart om en medlemsstat inte klarat sitt åtagande för perioden 2026–2030 efter användning av övriga flexibiliteter. För att en medlemsstat ska kunna använda mekanismen måste en rad villkor vara uppfyllda, bland annat måste EU som helhet klara utsläppsmålet för LULUCF 2026–2030 (para 3c). Medlemsstaten måste bevisa att misslyckandet med att nå åtagandet är en följd av naturliga störningar. Huruvida endast utsläpp från naturliga störningar där biomassan inte tillvaratas får nyttja mekanismen behöver analyseras vidare.

Medlemsstaterna kan välja att sälja överskott till andra medlemsstater istället för att låta enheterna förbli oanvända och bidra med enheter till en gemensam mekanism. Sammantaget innebär detta att det är osäkert i vilken grad denna mekanism kommer att kunna minska osäkerheten i bokföringen för perioden 2026–2030.

Artikel 13c Styrning av målen

Förslaget om årlig bokföring för perioden 2026–2030 innebär en liknande efterlevnadsmekanism som i ESR. Förslaget innebär en straffavgift på 8

procents ökning av differensen mellan det årliga målet och befintlig sänka om målet för sektorn inte nås.

2. Remissinstansernas inställning till förslaget

Totalt 44 insatser har valt att yttra sig, varav 3 tillstyrker förslaget i sin helhet, 19 tillstyrker hela eller delar av förslaget med synpunkter, 12 endast lämnat synpunkter och 10 avstyrker förslaget med synpunkter.

Remissinstanser som tillstyrker förslaget i sin helhet

Kungälv kommun, Lantmäteriet, Länsstyrelsen i Dalarnas län

Remissinstanser som tillstyrker hela eller delar av förslaget med synpunkter

Boverket, Ekomodernisterna, Jordbruksverket, Konjunkturinstitutet, Linköpings Universitet, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Malmö kommun, Sundsvalls kommun, Sveriges Kommuner och Regioner, Tillväxtanalys

Remissinstanser som endast lämnat synpunkter

Energimyndigheten, Fortifikationsverket, Kommerskollegium, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Magnus Nilsson, Naturskyddsföreningen, Skogsstyrelsen, Sorsele kommun, Statens Fastighetsverk, Stockholm Exergi AB, Svenska bioenergiföreningen (Svebio)

Remissinstanser som avstyrker förslaget med synpunkter

Byggföretagen, Drivkraft Sverige, Energiföretagen Sverige, Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Naturvårdsverket, SCA, Skogsindustrierna, Sveriges Jordägareförbund, Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU)

Remissinstanser som inte har några synpunkter eller avstår att svara

Formas, Hallstahammars kommun, Kammarkollegiet, Konkurrensverket, Kungliga tekniska högskolan (KTH), LO, Luleå Tekniska Universitet (LTU), Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Riksrevisionen, SMHI, Timrå kommun, Varbergs kommun

3. Remissinstansernas samlade synpunkter

Mål och ambitionsnivå

Energimyndigheten, Energiföretagen och *LRF* anser att det föreslagna svenska målet om ökat nettoupptag i marksektorn till 2030 är oproportionerligt högt. *Energimyndigheten* anser att beräkningsmodellen och indata behöver ses över och det svenska åtagandet vara mer proportionerligt i sin nivå.

Även *Sveriges Jordägareförbund, Skogsstyrelsen* och *Länsstyrelsen i Stockholms län* nämner att målet är för högt. De menar att möjligheterna att använda andra metoder för att fördela bördan mellan länderna bör utforskas. *Länsstyrelsen i Stockholms län* anser att förslaget ställer höga krav på medlemsländerna att ta fram nationella handlingsplaner för hur detta ska omsättas i praktiken. De ser en risk för att dessa handlingsplaner kan bli för oprecisa och dåligt anpassade för regionala förutsättningar.

Sveriges Jordägareförbund är negativa till stora delar av förslaget. De anser att det innebär alltför höga krav på Sverige, vilket skulle leda till begränsningar i avverkningen. De menar att detta inte bara skulle hindra omställningen till fossilfritt, utan även innebära en maktförskjutning gällande nationell rådighet över markförvaltningen.

Malmö kommun uppmärksammar att högre målsättningar för EU:s minskning av växthusgasutsläppen kommer att påverka de flesta sektorer i EU:s ekonomi. De menar att ökningen av detta mål kommer att kräva politiska åtgärder på många områden utanför klimat, skogsbruk och markanvändning.

LRF uttrycker en oro för att EU har en för stor tilltro till sänkor i jordbruk, skog och mark. De menar att kollager i biomassa inte är permanenta utan kan relativt lätt återgå till atmosfären och kan ge kraftig negativ klimatpåverkan av andra utsläpp, främst lustgas. *LRF* anser däremot att undvika fossila utsläpp är en permanent lösning som minskar klimatpåverkan för hundratals eller till och med tusentals år framåt.

Svenska bioenergiföreningen (Svebio) anser att ett ökat krav på nettoinbindning av koldioxid i LULUCF-sektorn innebär allvarliga effekter för inkomster och sysselsättning i den svenska skogsnäringen. De menar också att den ökade kollagringen i skog motverkas av minskad klimatnytta från substitution av material med högt klimatavtryck och av fossila bränslen. *Svebio* påpekar att denna aspekt inte har beaktats av Kommissionen.

Ekomodernisterna menar att det ambitiösa mål som föreslås för svensk del kommer att kräva både en ny syn på climateffekten av biobränsleanvändningen och en snabb implementering av anläggningar för att fånga in och lagra biogen koldioxid.

Naturskyddsföreningen anser dock att ett högre och vetenskapligt baserat mål krävs, som återspeglar behovet att skydda, återställa samt hantera ekosystem och landskap på ett hållbart sätt. De anser att Sverige måste förändra sitt skogsbruk för den biologiska mångfaldens skull. De menar att naturbaserade klimatlösningar har relativt stor potential och låg risk. *Naturskyddsföreningen* nämner att de skulle se mycket allvarligt på om regeringen ställde sig bakom den preliminära ståndpunkten om att Sveriges åtagande måste minska.

Även *Länsstyrelsen i Värmlands län* anser att det finns anledning att höja ambitionsnivån ytterligare. De menar att ambitiösa och vetenskapligt förankrade klimatmål skapar incitament för ett långsiktigt åtgärdsarbete hos lokala och regionala aktörer, och gör det lättare att samla dessa i en gemensam riktning.

Länsstyrelsen i Västerbottens län anser att det är positivt med höjda ambitioner inom LULUCF, men ser allvarligt på att det finns brist på kunskaper för hur Sveriges och Finlands skogsbruk bedrivs. De menar att det viktigaste är att koldioxidutsläppen minskar kraftigt tillsammans med energibesparande åtgärder, inte att förlita sig på svensk skog som kolsänka.

Naturvårdsverket bedömer att den föreslagna målnivån för Sverige blir svår att nå utan att minska avverkningen av skog. Detta nämns även av *Skogsindustrierna*, *Sveriges Jordägareförbund*, *Energiföretagen*, *Statens Fastighetsverk* och *Skogsstyrelsen*.

Energiföretagen understryker att minskad avverkning i skogen med stor sannolikhet kommer ha stor negativ påverkan på energitillförseln till produktion av fjärrvärme och kraftvärme, och innebära en betydande påverkan på Sveriges elsystem.

Konjunkturinstitutet anser att det sannolikt krävs mer flexibilitet gällande när, var och hur nettoutsläppsminskningar inom unionen sker än vad Kommissionen föreslår för att minimera kostnadsskillnaderna mellan sektorerna.

Bioekonomi

Sundsvalls kommun anser att målen om minskning av utsläpp och inlagring behöver vara proportionerliga utifrån varje medlemsstats ansvar och förmåga. De menar också att bioekonomin är viktig och att skogen har en betydande roll i omställningen.

Sundsvalls kommun menar att bioekonomin och den sysselsättning som genereras av den, kommer vara en viktig del i svensk ekonomi. De anser att skogssektorn är en betydande del av det svenska ekonomiska systemet. Detta nämns även av *Energiföretagen*.

Skogsindustrierna, Byggföretagen, Drivkraft Sverige och *SLU* anser att EU:s medlemsländer själva måste få avgöra om de vill använda skogen som en kolsänka eller för att utveckla en bioekonomi. *SLU* menar att ett bredare systemperspektiv behövs för att ta ett helhetsgrepp på hur kolsänkan i skogen, produktanvändning och bioenergi från skogen kan bidra till att minska klimatpåverkan.

LRF anser att leveransen av biomassa till samhället måste öka för att kunna substituera fossila produkter. De menar att LULUCF-förslaget går i motsatt riktning genom att låta skog och mark vara kolsänkor som anses kunna kompensera för historiska och fortsatta fossila utsläpp i andra sektorer. *LRF* menar att detta är feltänkt och farligt, och att fokus istället bör vara på att stimulera bioekonomin för att snabbt kunna fasa ut fossilförbrukningen med bibehållen välfärd.

Självbestämmande

Svebio anser att tvingande LULUCF-mål innebär en styrning av den svenska skogspolitiken som inte överensstämmer med att skogspolitik är en nationell kompetens. Detta nämns också av *Energiföretagen*. De menar att de styrmedel som kommer att krävas för att uppnå målet kommer att innebära ingrepp i skogsägarnas rätt att förfoga över sin skog. Även *LRF* och *Energiföretagen* anser att regeringen bör jobba för att EU respekterar det nationella självbestämmandet över skogen.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län menar att de som brukar landskapet behöver få rätt förutsättningar att göra kloka val som leder till en i alla avseenden hållbar markanvändning. De anser också att möjligheterna till

olika affärsmodeller är viktiga att förvalta så att affärsnyttan gynnar det övergripande målet samtidigt som pengar och inflytande finns kvar lokalt.

Sveriges Kommuner och Regioner framhåller angelägenheten av att arbetet genomförs utan att skapa en tung administration och orimlig inskränkning för användningen av mark för samhällsutveckling och andra angelägna ändamål samt för produktion och användning av bioråvara från skog och jordbruk, inte minst för att ersätta fossila råvaror. De menar att det är viktigt att medlemsstaterna har stort utrymme att själva välja och prioritera insatser och styrmedel utifrån en fortsatt utveckling av kunskap om kolinbindningens möjligheter och kostnadseffektiva insatser.

SLU anser att det finns flera aspekter som gör det olämpligt att sätta specifika mål för LULUCF-sektorn. De menar att bland annat påverkar löpande tekniska omräkningar av utsläpp och upptag såväl utgångsläget för att sätta mål som uppföljningen av detsamma. *SLU* anser att om ett eller flera specifika mål för LULUCF-sektorn ska sättas så bör dessa återspegla möjligheten att binda kol i skog och mark. De anser även att den naturgivna produktionsförmågan och totala landarealen också bör beaktas.

Biologisk mångfald och livsmedelsproduktion

Länsstyrelsen i Örebro län anser att det är viktigt att se hur vi kan ställa om samhället, och minska utsläppen av växthusgaser, men utan att göra avkall på målsättningarna om att utrota fattigdom och hunger samt värna om demokrati, biologisk mångfald och en levande landsbygd.

Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län och Länsstyrelsen i Östergötlands län nämner också den biologiska mångfalden och påtalar vikten av att markanvändning analyseras ur flera aspekter och att utformningen av styrmedel görs med ett helhetsperspektiv. *Länsstyrelsen i Västmanlands län* menar att hur markanvändningen bedrivs har stor betydelse för skydd av den biologiska mångfalden.

Länsstyrelsen i Södermanlands län anser att man behöver se på detta samlat så att styrmedel och målsättningar inte går emot varandra.

Länsstyrelsen i Stockholms län menar att det finns en risk för målkonflikter med andra nationella mål inom livsmedelsstrategi och livsmedelsberedskap.

Länsstyrelsen i Östergötlands län påpekar att över hälften av skogsråvaran idag används till energiproduktion och kortlivade produkter. De menar att dessa aspekter behöver utredas mer för att få en skogsskötsel där koldioxid binds in samtidigt som den biologiska mångfalden gynnas. De menar också en breddning av skogsbruket från fokus på volym till andra värden som mångbruk, är ett sätt att få ett mer hållbart skogsbruk där sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter kan gynnas.

Naturskyddsföreningen anser att all finansiering riktad mot LULUCF-sektorn emellertid måste kopplad till strikta hållbarhetskriterier i relevant lagstiftning för att försäkra sig om att enbart det som gynnar både klimat och biologisk mångfald premieras. De menar att det är av största vikt att LULUCF-förordningen överensstämmer helt med EU:s strategi för biologisk mångfald.

Länsstyrelsen i Stockholms län ser ett behov av att regionala handlingsplaner tas fram, där även andra värden som livsmedelsproduktion och biologisk mångfald inkluderas.

Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län och *Länsstyrelsen i Södermanlands län* anser att det är av stor betydelse att EU:s jordbrukspolitik utformas så att en trygg livsmedelsförsörjning säkras samtidigt som även klimatanpassning främjas.

Råvarornas roll

Skogsstyrelsen nämner att artikeln om naturliga störningar innebär snedvridande incitament i strid med Skogsvårdslagens skogsskyddsbestämmelser. De menar att skadat virke bör omhändertas för att minska risken för ytterligare skador och ge en snabbare återbeskogning som ger klimatnytta.

Svebio påpekar att effekterna för bioenergiförsörjningen är minskad tillgång på biprodukter från sågverk, massabruk och träindustrier och på sikt mindre volymer returträ. *Sundsvalls kommun* anser att skogsbruk även i framtiden ska kunna fungera som råvara till en mängd områden samtidigt som det är en källa för kolinlagring och ska hålla höga biologiska värden.

Statens Fastighetsverk betonar också vikten av de förnybara råvarornas roll när fossilt material och energilag oundvikligen måste fasas ut inom kort, och att ett exempel på det är ökat användande av trä i byggsektorn.

SCA nämner att Sveriges välutvecklade värdekedja ger det största och mest långsiktiga bidraget till att motverka klimatförändringar genom aktivt skogsbruk som ger hög produktion av förnybar råvara, vilket sedan används för produkter, material och förnybar energi, som kan ersätta sådana med högre klimatbelastning och därmed bevara mer fossilt kol i marken.

Skogsindustrierna menar att vi kommer att få brist på förnybar, biobaserad råvara till hus, förpackningar, hygienprodukter och mycket annat om förslaget går igenom.

Bio-CCS

Konjunkturinstitutet tycker att det är anmärkningsvärt att inte bio-CCS diskuteras i förslaget. Detta anser även *Naturvårdsverket*, *Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien*, *Stockholm Exergi* och *Svebio*.

Naturvårdsverket beklagar att Kommissionen i sina förslag förbisett möjligheten till ökade negativa utsläpp genom bio-CCS. Även *Stockholm Exergi* anser att det är olyckligt, eftersom utnyttjande av dessa sannolikt kommer att vara en förutsättning för att EU ska kunna nå det långsiktiga målet om klimatneutralitet.

Ekomodernisterna anser att både risken för bakslag, omfattande utsläpp av kol från LULUCF-sektorn på kort tid och de skilda tidsperspektiven i inbindningen av kol med olika metoder borde ha tagits om hand bättre i lagstiftningsförslaget. De menar att metoder som binder kol permanent, som bio-CCS, borde värderas upp i förhållande till metoder som är mer kortsiktiga eller osäkra.

Bokföringssystemet

Länsstyrelsen i Jönköpings län lyfter vikten av att mål- och åtgärdsarbetet i EU går snabbare. De anser att en viktig åtgärd är att se till att bokföringsreglerna för odlad skogsmark blir mer rättvisande och konstaterar att det finns för- och nackdelar med båda beräkningsmetoderna.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län anser att det är centralt att bokföringssystemet utformas på ett sådant sätt att det blir rättssäkert men samtidigt användarvänligt och transparent så att det stöttar en utveckling på regional och lokal nivå.

Länsstyrelsen i Jönköpings län anser att fler nationella styrmedel bör tillkomma inom de sektorer som idag ingår i ESR. De menar att bättre bokföringsregler kan bidra till att nå klimatmålen till 2050 samt att de nya bokföringsreglerna av CO₂-utsläpp och koluttag ger en mer rättvisande bild.

AFOLU

Länsstyrelsen i Hallands län menar att det finns stora fördelar med att integrera jordbruks- och marksektorn i en gemensam AFOLU-sektor.

LRF bedömer däremot att klimatnyttan med AFOLU är tveksam då fokus för en avsevärd tid framöver måste ligga på att få bort de fossila utsläppen men också för att ett sådant system ser ut att löpa stor risk att flytta snarare än att minska klimatutsläpp. Även *Naturskyddsföreningen* anser att det är viktigt att hålla LULUCF-sektorn åtskild från andra sektorer och att EU kan göra detta genom att exempelvis avskaffa befintlig kompensation.

Naturskyddsföreningen och *Svebio* menar att EU bör stoppa planerna på en gemensam sektor för jordbruk, skog och övrig mark (AFOLU). *Svebio* menar att risken med detta är att det stimulerar till ”icke-produktion” i både jordbruket och skogsbruket, vilket ger negativa klimateffekter i andra sektorer.

Kompensationssystem

Boverket anser att om den fysiska planeringen effektivt ska medverka till nettonollutsläpp, så behövs det kompletterande åtgärder för att väga upp den exploatering som behöver ske. *Boverket* ser det därför som positivt att förslaget lyfter vikten av en integrerad helhet med ett kompensationssystem som balanserar utsläpp och upptag mellan olika sektorer.

Sorsele kommun ser en risk i att skogsrika medlemsländer ska kompensera för klimatbelastningen från mindre skogsrika delar av EU. De vill också framhålla vikten av hållbar markanvändning, där det finns utrymme för areella näringar som skogsbruk, jordbruk och renskötsel att utvecklas.

Fortifikationsverket anser att avsättning av skog för fri utveckling i olika former av reservat motverkar syftet med LULUCF eftersom det omöjliggör användning av skogsprodukter för att substituera produkter som är fossilbaserade och att det dessutom minskar möjligheter till koldioxidbindning på sikt.

Skogsindustrierna anser att svensk skog inte ska kompensera för andra länders och sektorer fortsatta fossila utsläpp. De menar att det föreslagna målet för Sverige inte ligger i linje med den svenska klimatlagstiftningen och omöjliggör ett fortsatt högt och hållbart nyttjande av skogsresursen i den gröna omställningen.

Den nationella nivån

SCA anser att det är oacceptabelt att skogsbruk och skogsindustri ska kompensera för andras tillkortakommanden. De menar att det inte finns någon mekanism i svensk lagstiftning för att lägga ut krav på minskad avverkning på enskilda skogsägare – en nödvändighet om ambitionen att minska avverkningen på nationell nivå ska kunna uppnås. *SCA* anser att det skulle vara ett ingrepp i den grundlagsskyddade äganderätten.

Energiföretagen anser att klimatmål för en utvidgad marksektor bör sättas på nationell nivå inom respektive medlemsstat, och motsätter sig bindande nationella mål för ökad kolinlagring för att kompensera andra länders och sektorer utsläpp.

Boverket nämner att det behövs en nationell samsyn i markanvändningsfrågor när det gäller schablonberäkningar av kolsänkor och kolinlagring. Detta för att underlätta ett framtagande av ett verktyg.

Naturvårdsverket anser att de nationella målen för sänkor i LULUCF-sektorn bör justeras om länderna genomför metodförändringar i rapporteringen.

Den regionala nivån

Länsstyrelsen i Uppsala län anser att regionala data är viktiga för att underlätta identifiering av möjligheter och eventuella utmaningar kopplade till åtgärder som minskar klimatpåverkan från markanvändning/avvattning. De menar att det är av stor vikt att standardiserade inventerings- och rapporteringsmetoder utvecklas och kontinuerligt förbättras inom Sverige och EU. *Länsstyrelsen i Uppsala län* menar att pålitliga metoder för kostnadseffektiv mätning blir avgörande för möjligheterna att skapa affärsmodeller som ger incitament för ökad kolinbindning, och för realiseringen av de fördelar dessa modeller förväntas skapa för jord- och skogsbrukssamhällen/områden.

Länsstyrelsen i Södermanlands län understryker att regionala data över nettoutsläpp och nettoupptag av växthusgaser från markanvändning saknas idag. De anser också att det finns ett behov av att ta fram uppgifter om kolhalten i jordbruksmarken.

Länsstyrelsen i Västmanlands län anser att det är essentiellt att ändringarna i förordningen inte försvårar för regional anpassning av åtgärder för ökad kolinlagring.

Sorsele kommun anser att den nationella kompetensen bör tas till vara vid införandet av ett nytt regelverk kring brukandet av markerna, och att ett nytt regelverk inte ska innebära en försvåring för de areella näringarna. *Sorsele kommun* vill inte se en utveckling där skogsrika regioner ska erhålla en oproportionerligt stor del av det gemensamma ansvaret.

Efterfrågan på analyser

Sorsele kommun anser att det finns delar av förslaget som behöver utredas i större utsträckning. Även *Energimyndigheten, Jordbruksverket, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Kommerskollegium* och *Länsstyrelsen i Västerbottens län* efterlyser en fördjupad konsekvensanalys av förslagets effekt på landets jord- och skogsbruk.

Länsstyrelsen i Norrbottens län anser att det även behövs en konsekvensanalys av vad förslaget skulle innebära för skogarnas tillstånd, möjligheterna att nå de nationella miljömålen och skogsnäringens förutsättningar i norra Sverige. De efterfrågar även en konsekvensanalys av hur förutsättningarna att bygga förändras med anledning av de ökade kraven på kolinlagring i mark.

Länsstyrelsen i Norrbottens län menar att det finns en farhåga att regelverket ska visa sig sakna nödvändig flexibilitet. De påpekar att Sverige är ett land med stora regionala skillnader som måste beaktas.

Malmö kommun påpekar också behovet av en helhetssyn och överblick när det gäller förordningar, konventioner och andra styrsignaler.

Länsstyrelsen i Hallands län menar att minskade åkerarealer inverkar negativt på livsmedelsproduktionen och den svenska försörjningsförmågan. De påtalar därför också behovet av noggranna analyser som säkerställer att negativ påverkan minimeras.

Konjunkturinstitutet menar att det är svårbedömt huruvida nettonoll för denna utvidgade marksektor 2035 är kostnadseffektivt utan en mer ingående analys som även inkluderar de andra sektorerna efter 2030.

Koppling till de andra förslagen i Fit for 55

Stockholm Exergi anser att tekniska kolsänkor bör ges en tydlig plats inom Fit for 55 redan nu med tillämpning senast 2025, för att främja framväxten av den nödvändiga industriella bas som krävs för att nå Sveriges, EU:s och globala klimatmål. De menar att detta kan ske genom att de införlivas i LULUCF- och/eller ESR-sektorn, med någon form av kvantitativ begränsning på samma sätt som formulerats för den svenska klimatmålet.

Linköpings universitet anser att användande av överskott inom LULUCF för uppfyllande av åtaganden inom ESR bör begränsas till betydligt lägre volymer än 225 miljoner ton koldioxidekvivalenter, eller slopas helt.

Linköpings universitet anser att det är olämpligt att tillåta kompensation av utebliven utsläppsminskning inom ESR med upptag i LULUCF.

Länsstyrelsen i Örebro län oroas över möjligheten till full flexibilitet mellan ESR och LULUCF, då åtgärder i LULUCF inte behöver vara långsiktiga.

Stockholm Exergi anser att det är oklart i vilken av sektorerna ETS, ESR och LULUCF som EU avser att införliva tekniska kolsänkor, avseende måluppfyllnad till exempel.

Övriga synpunkter

Tillväxtanalys menar att en inkludering av LULUCF för uppfyllandet av framtida klimatmål är välkommet ur ett kostnadseffektivitetsperspektiv. De anser dock att det bör poängteras att den realiserbara potentialen för åtgärder inom LULUCF-sektorn ofta skiljer sig från den teoretiska potentialen på grund av hänsyn till målkonflikter.

Tillväxtanalys anser att en ytterligare faktor som skapar osäkerhet i LULUCF-frågor gällande framförallt skogen, är de långa ledtider som krävs för att effekten av potentiella åtgärder ska kunna utvärderas. De menar att flexibilitet är av stor vikt vid införandet av åtgärder som rör LULUCF-frågor.

Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien bedömer att förslaget kan skada jordbruk och skogsbruk och därmed även samhället i stort. De anser att förslaget fokuserar ensidigt på ökad inlagring av kol i levande biomassa och beständiga skogsprodukter samtidigt som man bortser från behovet av en långsiktigt ökad och hållbar produktion av bioenergi, livsmedel och fossilsnåla material från jord- och skogsbruket.

Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien nämner också att övriga dimensioner i hållbar utveckling, som sysselsättning och välfärdsutveckling, hållbar energi och materialförsörjning, matproduktion och regional utveckling, lyser med sin frånvaro i förslaget.

Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien ifrågasätter om de föreslagna målen för LULUCF och systemen för att följa upp dessa uppfyller kraven på additionalitet, verifierbarhet och säkerhet i mätningarna, som ställs i UNFCCC-sammanhang.

SLU bedömer att en gemensam europeisk övervakning med fjärranalys helt baserad på satellitdata sannolikt skulle försämra nuvarande LULUCF-rapportering på grund av hög risk för systematiskt fel. De menar dock att fjärranalys skulle kunna tjäna som komplement, om markbaserad inventering eller lämpliga modeller saknas.

Malmö kommun framhåller att det behöver ställas ytterligare krav för att upprätthålla den miljömässiga integriteten i EU:s klimatmål, framförallt vad gäller den noggrannhet kring mätning, rapportering och verifiering av utsläpp och upptag i LULUCF-sektorn som gör det möjligt att så långt som möjligt säkerställa att EU når de beslutade utsläppsmålen.

Konjunkturinstitutet menar att en kostnadseffektiv klimatpolitik kräver att EU inte bara fokuserar på att minska fossila utsläpp utan även beaktar förändringar i de naturliga kollagen. De menar dock att detta kommer innebära utmaningar för den svenska klimatpolitiken vars mål huvudsakligen konstruerats utifrån koldioxidutsläppen från förbränning av *fossila* bränslen. *Konjunkturinstitutet* menar att en svensk bioenergiolitik där biogena utsläpp inte prissätts sannolikt kommer att göra det kostsamt att klara de striktare LULUCF-målen.

Ekomodernisterna noterar att fördelningen av unionens mål mellan medlemsstaterna är mycket ojämn. De menar att mer skulle kunna göras i de flesta av de medlemsstater som fått låga åtaganden i Kommissionens förslag.

Magnus Nilsson anser att nuvarande LULUCF-förordning hanterar kolflödena i skogen på ett klumpigt sätt. Han menar att vi bör räkna med att Sveriges bidrag till att öka de naturliga kollagren långsiktigt måste höjas. *Magnus Nilsson* påtalar att vi på hemmaplan måste säkra att detta sker på ett kostnadseffektivt sätt, till exempel genom att undanta mer skog från kommersiellt skogsbruk, genom att återväta utdikade marker, genom att ändra jordbruket, genom att öka den andel av virket som utnyttjas för byggnadsändamål och genom att belöna jord- och skogsbrukare som ökar kolförrådet på sina marker.

Bilaga 1 – Förteckning av remissinstanser

Centrala myndigheter

Svar:

Boverket

Formas

Fortifikationsverket

Kammarkollegiet

Kommerskollegium

Konjunkturinstitutet

Konkurrensverket

Lantmäteriet

Naturvårdsverket

Riksrevisionen

Skogsstyrelsen

SMHI

Statens energimyndighet

Statens fastighetsverk

Statens jordbruksverk

Tillväxtanalys

Inget svar:

Mark- och miljööverdomstolen, Svea Hovrätt

Lärosäten och forskningsinstitut

Svar:

Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien

Kungliga tekniska högskolan (KTH)

Linköpings universitet

Luleå tekniska universitet (LTU)

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)

Inget svar:

Chalmers tekniska högskola AB

IVL Svenska Miljöinstitutet

Research Institutes of Sweden (RISE)

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra)

Länsstyrelser

Svar:

Länsstyrelsen i Blekinge län

Länsstyrelsen i Dalarnas län

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Länsstyrelsen i Hallands län

Länsstyrelsen i Jämtlands län

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Länsstyrelsen i Kalmar län

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Länsstyrelsen i Uppsala län

Länsstyrelsen i Värmlands län

Länsstyrelsen i Västerbottens län

Länsstyrelsen i Västernorrlands län

Länsstyrelsen i Västmanlands län

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Länsstyrelsen i Örebro län

Länsstyrelsen i Östergötlands län

Inget svar:

Länsstyrelsen i Gotlands län

Länsstyrelsen i Skåne län

Kommuner

Svar:

Hallstahammars kommun

Kungälv kommun

Malmö kommun

Sorsele kommun

Sundsvalls kommun

Sveriges Kommuner och Regioner

Timrå kommun

Varbergs kommun

Inget svar:

Bodens kommun

Eskilstuna kommun

Gotlands kommun

Gällivare kommun

Hedemora kommun

Härjedalens kommun

Karlstads kommun

Laxå kommun

Leksands kommun

Motala kommun

Orusts kommun

Robertsfors kommun

Salems kommun

Simrishamns kommun

Skurups kommun

Stockholms kommun

Strömstads kommun

Trollhättans kommun

Ydre kommun

Åmåls kommun

Älvkarleby kommun

Bransch- och näringslivsorganisationer

Svar:

Byggföretagen

Drivkraft Sverige

Energiföretagen

Landsorganisationen i Sverige (LO)

Skogsindustrierna

Svenska bioenergiföreningen (Svebio)

Inget svar:

Byggmaterialindustrierna

Innovations- och kemiindustrierna i Sverige (IKEM)

Svensk Torv

Svenskt Näringsliv

Tjänstemännens centralorganisation (TCO)

Enskilda företag och statliga bolag

Inget svar:

Sveaskog

Sweco Sverige AB

Vattenfall AB

Intresseorganisationer, nätverk och samfund

Svar:

LRF

Sveriges Jordägarförbund

Svenska Naturskyddsföreningen

Inget svar:

Fores

Greenpeace

Hagainitiativet

Klimatkommunerna

Lantmännen

LRF Skogsägarna

LSU – Sveriges ungdomsorganisationer

Världsnaturfonden (WWF)

Svar utöver remiss

Ekomodernisterna

Magnus Nilsson, miljökonsult, forskare och klimatpolitisk analytiker

Stockholm Exergi AB

Svenska Cellulosa AB (SCA)